

PROIECTUL
DE RESTRUCTURARE
A SECTORULUI HORTICOL
AL REPUBLICII MOLDOVA

ISTORII DE SUCCES 2021-2022

“Livada Moldovei”

Soluția investițiilor inteligente

SRL „Nisvinex Group”

Investițiile majore nu sunt posibile fără suportul proiectului „Livada Moldovei”

Dorin Ciubotaru, administratorul SRL „Nisvinex Group”, cu suportul Proiectului „Livada Moldovei” a accesat un împrumut prin intermediul proiectului „Livada Moldovei” în anul 2020. Contactând un credit de peste un milion de euro și venind cu o contribuție proprie similară a reușit să construiască un frigider cu o capacitate de 1200 de tone. Acesta este destinat pentru pre răcirea și păstrarea fructelor și a strugurilor. Antreprenorul stochează pentru vânzare și procesare 4000 tone de mere, 2500 tone de struguri de masă și 2500 tone de prune de producție proprie. Mai nou a inițiat și instalarea unor panouri fotovoltaice pentru a-și asigura o scădere a costurilor de producție.

Dorin Ciubotaru a inițiat această afacere încă în anul 2010 plantând peste 20 ha de măr și peste 15 ha de prune. În timp a reușit să extindă suprafețele horticole la 56 ha. Pentru a fi competitiv pe piața internă și externă a decis să proceseze merele și prunele construind o uscătorie. Mai mult decât atât, produce, ambalează și comercializează un sortiment variat de fructe uscate și glazurate cu ciocolată. Aceste produse cu o valoare adăugată sporită sunt căutate pe piețele europene dar și la noi în țară fiind ușor de găsit sub denumirea comercială Rода Domnească (RoDo).

Dorin Ciubotaru, Administrator SRL „Nisvinex Grup”:

„În anul 2021 am avut o creștere a vânzărilor cu 40 milioane lei. 70 la sută este datorată comercializării produselor uscate. Pe segmentul agricol am avut o creștere mai modestă cu vânzări de circa 20 milioane lei. Nu sunt confidențiale aceste cifre pentru că noi preferăm și insistăm să lucrăm doar respectând toate prevederile legale. Am studiat piața produselor uscate din Republica Moldova și am văzut că sunt foarte multe oportunități. Am reușit să ne depășim concurenții care importau aceste produse din Turcia sau din republicile ex-sovietice din Asia mijlocie. Sunt antreprenor din 2006, atunci după embargo-ul rusesc asupra comercializării vinurilor moldovenești a trebuit să vindem și fabrica de vin pentru a ne revigora afacerea. Am optat pentru domeniul de procesare a fructelor în speranța de a găsi noi piețe și implicit noi oportunități de dezvoltare a afacerii. Cu suportul proiectului „Livada Moldovei” am contractat un credit avantajos, fiind scutiți de taxele vamale și Taxa pe Valoarea Adăugată care au fost de circa 23 de procente. Profităm de o rată a dobânzilor preferențială și suntem mulțumiți că putem contracta aceste credite pe o perioadă de până la 10 ani, cu o perioadă de grație de până la 4 ani. Pot să spun că fără suportul proiectului „Livada Moldovei” investiții atât de mari sunt imposibil de fă-

cut. La moment sunt în proces de instalare a panourilor fotovoltaice cu o capacitate de 0,5 Mw.”

Din cauza majorării drastice a prețului gazelor naturale, utilizate pentru uscarea fructelor, antreprenorul intenționează să utilizeze panourile solare pentru a genera suficientă energie electrică pentru 3 cuptoare de uscare ce vor fi trecute pe energie electrică.

Dorin Ciubotaru, Administrator SRL „Nisvinex Grup”:

„Noile tarife la gazele naturale ne îngrijorează și ne pun în pericol afacerea. Trebuie să reacționăm prompt. Energia solară este o soluție viabilă pentru că noi o putem utiliza pe parcursul zilelor însorite chiar dacă avem și mecanismul de contorizare netă. Suntem în plin proces de replantare a suprafețelor arabile cu soiuri performante de măr, prune și nectarine. Toată lumea cunoaște că merele, prunele și nectarinele noastre au calități gustative deosebite. Cum vă spuneam, avem deschidere și transparență totală și pot să vă spun că în anul 2021 am plătit impozite de peste 5 milioane lei și preferăm să plătim salariile celor 33 de angajați pe card, cu plata taxelor aferente. În așa fel, contribuim la bugetul de stat rambursând acele facilități acordate în cadrul proiectului „Livada Moldovei” dar și subvențiile oferite prin intermediul Agenției de Intervenție și Plăți pentru Agricultură.”

Prioritatea de bază a sectorului horticol este exportul pe piața Uniunii Europene. Acest lucru nu este posibil fără a instala sisteme de irigare performante, fără să plantăm soiuri performante și implicit fără să dotăm capacitățile de post-recoltare cu utilaje performante pentru a crește nu doar plus valoarea produselor dar și competitivitatea lor pe piața locală și cea externă. Un ade-văr confirmat de activitatea îndelungată a SRL „Nisvinex Group”.

“Livada Moldovei”

Soluția investițiilor inteligente

C.Î. „Darurile Daciei”

Darurile Daciei

Vitalie Bulgac, administratorul C.Î. „Darurile Daciei” este un vrednic descendent al neamului lui Burebista. Înalt și spătos zici că stă de strajă la apa Prutului. Nu este singur. 5 antreprenori, 2 deținători de gospodării țărănești și 3 proprietari de SRL-uri au decis să pună piatra de temelie la vadul Iașilor, chiar pe drumul de centură a Municipiului Ungheni care ar trebui să ne ducă la podul peste Prut promis de mai multe domnii, a unui complex frigorific. Construit cu truda antreprenorilor și cu prinosul Băncii Europene de Investiții, în cadrul proiectului „Livada Moldovei”, frigiderul cu o capacitate de peste 1000 de tone a fost finanțat, inclusiv prin contractarea unui credit de peste 660 mii euro.

Amplasarea edificiului este cu adevărat una strategică. Având acces de pe șoseaua de centură modernizată în anii din urmă, potențialii compărători de fructe și legume vor putea vizita și un magazin amenajat în incinta clădirii.

Vitalie Bulgac, administrator C.Î. „Darurile Daciei”:

„Am prevăzut în interiorul construcției și spații special amenajate pentru instalarea unor linii de sortare și calibrare a fructelor și legumelor. O parte din plantațiile noastre se află chiar în preajma edificiului dar și distanța până la celelalte nu este

o problemă pentru că suntem asigurați cu căi de acces foarte bune și un drum aproape perfect. Capacitatea spațiilor de stocare a produselor horticoale în regim termic controlat este suficientă pentru necesitățile tuturor celor cinci membri ai cooperativei de întreprinzători.”

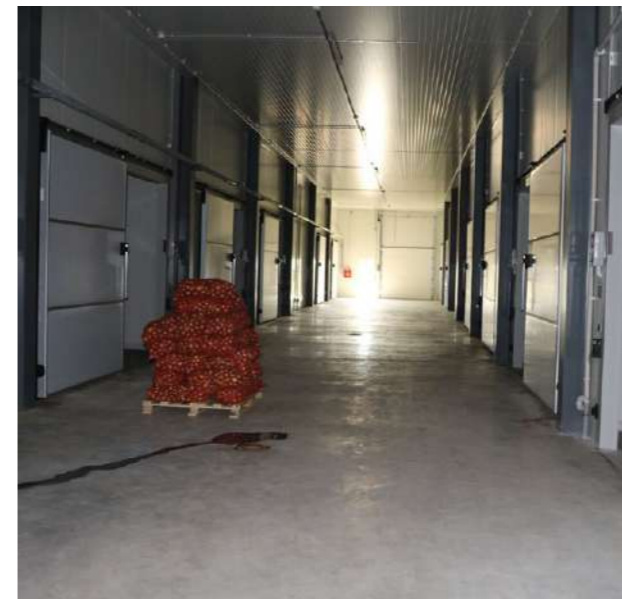
Membrii cooperativei au avut vânzări de mere pe teritoriul Republicii Moldova dar și în România. Au fost plantate 30 ha de livadă de măr performantă. Chiar dacă piața a devenit mai volatilă din cauza conflictului armat din țara vecină antreprenorii s-au reorientat vânzând o parte din recoltă procesatorilor. Pe viitor, pentru a obține o plus valoare mai mare de pe urma afacerii horticoale, membrii cooperativei intenționează să proceseze și să ambaleze diverse horticoale derivate.

Vitalie Bulgac, administrator C.Î. „Darurile Daciei”:

– „Suntem specializați, în cadrul cooperativei în producerea mărului. Îngrijim circa 65 de hectare. În anii buni, când nu suntem afectați de condiții meteorologice nefaste producem peste 2000 tone de mere de calitate. Pare a fi o contradicție că producem de două ori mai mult decât putem stoca. Am făcut calculele necesare și pentru că avem și mere de soiuri tim-

purii, utilizăm la maxim capacitățile de stocare, inclusiv și camerele de pre răcire. Avantajele asocierii le-am resimțit toți. Costurile de producere sunt mai mici. Investițiile în o astfel de capacitate de stocare ar fi fost o povară imposibilă pentru fiecare membru al cooperativei. Pentru că am beneficiat de scutirea la plata Taxei pe Valoarea Adăugată în cadrul proiectului „Livada Moldovei” investiția a fost cu 20% mai mică.”

Membrii cooperativei „Darurile Daciei”, prin construirea acestui frigider au creat și 24 noi locuri de muncă.

“Livada Moldovei”

Soluția investițiilor inteligente

C.Î. „Sadoecostrug”

Unde-s 5 puterea crește!

Gheorghe Arhip, administrează de rând cu alți 4 deținători de Gospodării Țărănești cooperativa agricolă „Sadoecostrug”. Necesitatea asocierii în cadrul unei C.Î. a fost dictată chiar de necesitatea construirii unui frigider și implicit asigurării nevoilor tuturor membrilor cooperativei de a păstra în condiții optime recolta de prune și struguri. Cu suportul proiectului „Livada Moldovei” au contractat credite de circa 9 milioane lei pentru construirea unui frigider cu o capacitate de peste 500 de tone. Membrii cooperativei au achiziționat și o linie de sortare și ambalare a strugurilor și fructelor.

Gheorghe Arhip după absolvirea facultății de Relații Internaționale și Științe Administrative de la Universitatea de Stat din Moldova a lucrat în Olanda. Între timp a decis, de rând cu părinții săi să investească în plantarea a 5 ha de viță de vie și 6 ha de livadă de prune. După ce a revenit acasă, de rând cu alți 4 deținători de Gospodării Țărănești s-a confruntat cu necesitatea asigurării unui spațiu de depozitare și păstrare a produselor crescute cu multă trudă.

Gheorghe Arhip, Administrator C.Î. „Sadoecostrug”:

„5 membri fondatori ai cooperativei cultivăm 36 ha de struguri de masă de soiul Moldova. Mai avem și 10 ha de stru-

guri tehnici din care facem vin. Pe rod avem și 15 ha de prune. Intenționăm să mai plantăm încă 6–7 ha de prun. Cu suportul proiectului „Livada Moldovei” am contractat 4 credite în valoare de peste 9 milioane lei pentru a construi frigiderul. Am avut și o contribuție proprie dar am și fost ajutați de alți finanțatori. Avem și o sală de sortare a strugurilor, am procurat un stivuitor și în așa fel, utilizând rampa de acces putem gestiona rapid și eficient recolta.”

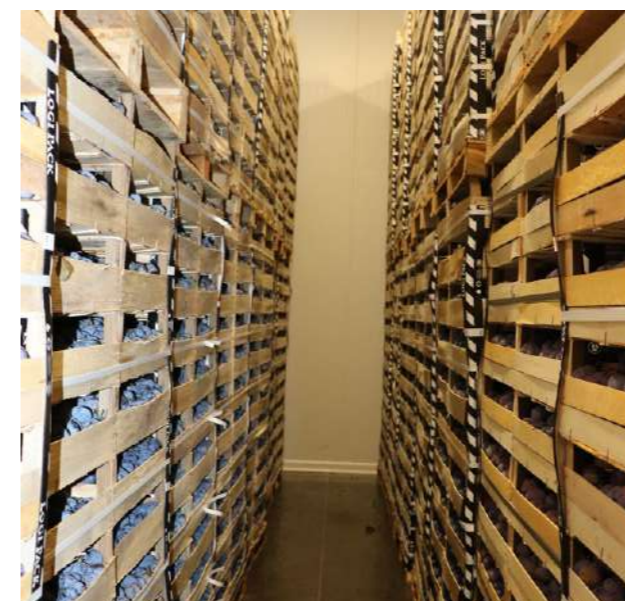
Membrii cooperativei își acoperă în așa fel nevoile de stocare pentru strugurii și prunele recoltate. Se mai întâmplă să facă coadă la camera de pre răcire dar ajung la înțelegere amiabilă recoltând etapizat fructele și strugurii. Pentru a tăia din facturile la energia electrică și a face păstrarea fructelor mai rentabilă au instalat și un sistem fotovoltaic pe acoperișul frigiderului dar și în preajma depozitului frigorific.

Gheorghe Arhip, Administrator C.Î. „Sadoecostrug”:

„Capacitatea de generare a sistemului fotovoltaic este de 200 Kw. Practic, ne putem asigura necesarul sută la sută doar să avem zile însorite cât mai multe. Sperăm ca această investiție să fie amortizată în

5–6 ani astfel încât să putem deveni mai competitivi pe piață.”

Din păcate, efectele economice ale pandemiei, înghețurile din anul curent și desigur războiul din țara vecină periclitează și activitatea cooperativei „Sadoecostrug”. Fondatorii acesteia sunt însă încrezători în propriile capacități de a depăși toate obstacolele create și intenționează să persevereze pentru a reuși să-și asigure un viitor prosper acasă.

“Livada Moldovei”

Soluția investițiilor inteligente

G.Ț. „Scutaru Victor”

Fotoshop horticol

Victor Scutaru, administratorul G.Ț. „Scutaru Victor”, cu suportul Proiectului „Livada Moldovei” a accesat 5 împrumuturi în valoare de peste 605 mii euro. Gospodăria este compusă din 6 membri, 4 frați și părinții lor. Au început activitatea prelucrând 40 de hectare de livadă pentru a ajunge să gestioneze la moment 100 de hectare. 90 de hectare sunt cu livezi de măr și pe alte 10 hectare cultivă cireș. Circa jumătate din livezi sunt cultivate conform metodei super intensive fiind dotate și cu plasă antigrindină. Au construit un sistem de irigare performant, cu bazin de acumulare care este suficient pentru a asigura cu apă toată livada.

Victor Scutaru, Administrator G.Ț. „Scutaru Victor”:

„Cu suportul proiectului „Livada Moldovei” am reușit să înlocuim plantațiile vechi cu meri de soiuri căutate la moment pe alte piețe decât cele tradiționale, adică Federația Rusă și țările CSI. Am procurat puieti, sistemul de irigare, sistemul de suport și plasa antigrindină. În cadrul proiectului sunt oferite condiții de finanțare foarte bune pentru că suntem scutiți de plata taxei pe valoare adăugată, de 20 de procente. Ni s-a oferit un credit la o dobândă mai mică decât cea practică de băncile comerciale. Este foarte

important pentru noi că am primit o perioadă de grație de 4 ani la rambursarea creditelor pentru a ne dezvolta afacerea și a începe rambursarea când intră pomii în rod. Pentru noi este foarte important acest lucru.”

Gospodăria Țărănească a fost înființată în anul 2003. Dotarea livezii cu sistem de irigare performant a salvat, de fapt roada acestui an care a fost unul din cei mai secetoși din istoria observațiilor meteorologice.

Victor Scutaru, Administrator G.Ț. „Scutaru Victor”:

„Noi am perseverat și am reușit să clădim un business agricol viabil. Am construit și un frigider unde păstrăm merele. Am procurat, cu suportul altor donatori și parteneri și o linie de sortare și ambalare a merelor. Putem oferi spre vânzare marfă de calitate, care corespunde tuturor rigurilor europene. O parte din livadă a și fost certificată corespunzător. Desigur, suntem afectați de instabilitatea condiționată de războiul din țara vecină, de periclitarea căilor de export tradiționale. Totuși, tinerilor nu trebuie să le fie frică de agricultură pentru că există mari șanse de a reuși. Afacerile în agricultură pot asigura surse

durabile de venit pentru locuitorii din zonele rurale.”

În cadrul Gospodăriei Țărănești „Victor Scutaru” au fost create 30 de locuri de muncă. Alte 70 de persoane sunt angajate sezonier pentru muncile de întreținere a livezilor și recoltarea fructelor. Apropos, livada de 100 de hectare este situată chiar la ieșirea din orașul Edineț către Briceni. De la distanță ai impresia că este lucrată în fotoshop imaginea, atât de bine arată. La o privire mai atentă, atunci când intri în livadă poți lesne observa că este o livadă lucrată cu mult drag unde nu găsești un fir de buruiănă ci doar pomi înierbați și cultivați cu multă pricepere.

“Livada Moldovei”

Soluția investițiilor inteligente

SRL „Asconi”

Cu grijă și pentru mediu

Cu suportul proiectului „Livada Moldovei” compania „Asconi” a contractat credite în valoare de peste 2 milioane 922 mii euro. Contribuția companiei în cadrul a 5 proiecte investiționale a fost una similară. Bani sunt proveniți din un împrumut oferit de banca Europeană de Investiții, gestionat de Guvernul Republicii Moldova. Investițiile au fost direcționate pentru plantarea unor noi suprafețe de viță de vie de soiuri tehnice, procurarea tehnicii agricole, achiziția utilajelor de procesare a strugurilor, reabilitarea și construirea unor spații de producție, edificarea unui complex acvatic de agrement și construcția unei stații de epurare de ultimă generație.

Producția de vinuri de calitate necesită respectarea procedurilor de igienă care conduc la utilizarea unor cantități mari de apă. Datorită noii stații, apele reziduale vor fi tratate în mod eficient, astfel încât să nu polueze mediul. Un agent economic care respectă prevederile de mediu sau care este prietenos mediului, în același timp, respectă consumatorul său, el respectă societatea. Orice investiții în instalații de tratare a apelor uzate, de tratare a deșeurilor este o investiție în sănătate.

Ion Mereuță, Reprezentant SRL „Asconi”:

„De rând cu investițiile masive făcute în modernizarea procesului tehnologic,

plantarea unor noi suprafețe de viță de vie și edificarea unui complex de agrement acvatic pe teritoriul vinăriei am achiziționat cele mai bune tehnologii pentru epurarea apelor reziduale. Putem spune că stația de epurare este una dintre cele mai moderne din Republica Moldova și că va asigura deversarea în mediu doar a apelor tratate conform standardelor de calitate UE. Pentru noi este un lucru foarte important care ține de respectul nostru pentru clienți și implicit oamenii locului.”

La elaborarea documentației tehnice dar și identificarea celor mai bune tehnologii în domeniul tratării industriale ale apelor reziduale, compania „Asconi” a fost sprijinită de Asistența tehnică pentru proiectul „Livada Moldovei”, oferită de Uniunea Europeană. Cu ocazia evenimentului cinsacrat dării în exploatare a stației de epurare, la care au fost invitați reprezentanții tuturor vinăriilor din Republica Moldova, șeful reprezentanței BEI în republica Moldova, Alberto Carlei a apreciat eforturile investiționale ale companiei „Asconi” menționând: „Proiectul include o prima stație de tratare a apelor reziduale, conformă standardelor de calitate UE, construită de o vinărie din Republica Moldova. Datorită tehnologiilor folosite, impactul poluării va fi diminuat în mod semnificativ, Dacă ne întrebăm de ce tratarea apelor reziduale este atât de importantă, atunci un prim răspuns ar

fi: pentru protejarea apelor de suprafață, dar și a florei și faunei acvatice. Protejăm apele subterane, tratând apele reziduale, permitem reciclarea apei și, nu în ultimul rând, facem economie de apă”.

Ion Mereuță, Reprezentant SRL „Asconi”:

„Compania „Asconi” produce anual 3 milioane de sticle de vin care sunt exportate în 18 țări ale lumii. Suntem apreciați de consumatorii din SUA, Japonia, Coreea de Sud, Australia, China și desigur Uniunea Europeană. De rând cu respectarea standardelor de calitate mondiale avem o grijă deosebită și pentru mediul ambiant. Apreciem suportul acordat în cadrul proiectului „Livada Moldovei” prin scutirea importurilor de tehnologii de plata taxelor vamale și respectiv a taxei pe valoarea adăugată. Acest fapt ne permite să procurăm utilajele cu peste 20 de procente mai ieftin.”

Implementarea proiectului investițional susținut de „Livada Moldovei” și implicit Banca Europeană de Investiții va contribui la menținerea celor 280 de locuri de muncă permanente din cadrul vinăriei. În plus, cu investițiile susținute de Guvernul Republicii Moldova, au fost create 63 de noi locuri de muncă.

“Livada Moldovei”

Soluția investițiilor inteligente

G.Ț. „Popovici Ion”

Panourile fotovoltaice fac diferența!

Vasile Turculeț, administratorul G.Ț. „Popovici Ion”, cu suportul Proiectului „Livada Moldovei” a accesat un împrumut de 4,5 milioane lei în anul 2020. Valoarea totală a investițiilor s-a cifrat la mai mult de 9 milioane lei, bani care au fost investiți în dotarea a 4,5 ha de sere cu un sistem fotovoltaic cu o capacitate de 400 kw.

Vasile Turculeț, împreună cu familia, gestionează o afacere ce presupune cultivarea căpșunelor, legumelor și mai nou a strugurilor de soiuri de masă în satul Speia, Raionul Anenii Noi. Întreprinderea deține 4,5 ha de sere care au fost acoperite parțial cu peliculă, parțial cu sticlă. Inițial în sere erau cultivate căpșuni și legume. Lipsa brațelor de muncă care sunt necesare la recoltarea căpșunelor și a legumelor precum și vizitele efectuate de către proprietari în străinătate i-au făcut să opteze pentru plantarea viței de vie de soiuri de masă.

Turculeț Vasile, Administrator G.Ț. „Popovici Ion”:

„Am decis să modernizăm serele și să plantăm struguri de masă. Pare a fi o decizie stranie pentru noi, în Republica Moldova să cultivi struguri în seră. Totuși experiența unor horticultori din satul Bardar, Raionul Ialoveni, dar și cele văzute în vizitele noastre în străinătate ne-au

convins că este o idee de afaceri viabilă. Recoltele la strugurii crescuți în seră sunt mult mai timpurii și prin urmare, prețul strugurilor este mai mare decât a celor recoltați în plin sezon. Unde mai pui că recoltele la strugurii cultivați în seră sunt net superioare celor din câmp deschis, chiar și pe plantațiile cultivate în sistem pergola. Un argument în plus pentru cultivarea strugurilor în seră este și necesitatea mult mai mică de produse chimice de tratare și fertilizanți. Cultivând struguri în seră suntem protejați și de calamitățile naturale, grindină, ploi acide, secetă. Ne-am asigurat necesarul de apă construind un bazin de acumulare în care pompăm apă din râul Nistru.”

Cu suportul proiectului „Livada Moldovei”, antreprenorul a procurat și instalat un sistem fotovoltaic cu o capacitate de 400 kw. Nu este suficient pentru a asigura consumul pentru încălzirea celor 4,5 ha de sere și pomparea apei din râul Nistru dar este doar un început.

Turculeț Vasile, Administrator G.Ț. „Popovici Ion”:

„Desigur, îngrijorați fiind de creșterea vertiginosă a prețului pentru gaze naturale, lemne, cărbuni și energie electrică ne-am dorit să eficientizăm afacerea prin pro-

curarea panourilor fotovoltaice. La moment suntem în plin proces de înlocuire a sticlei cu care erau acoperite serele cu peliculă specială care este mai eficientă și mai ieftină în întreținere. Nu am ajuns încă să obținem veniturile scontat pentru că vița-de vie nu a intrat în rod cu adevărat. Sperăm ca din anul viitor să „culegem și roadele”.

Instalarea pânurilor fotovoltaice utilizând sistemul de suport al serelor este o idee demnă de urmat. Chiar dacă necesită consolidarea carcaselor și implică costuri suplimentare oferă în schimb avantajul utilizării raționale a spațiilor disponibile. Investițiile de acest gen se amortizează în timp scurt pentru că pa procurarea materialelor necesare și a panourilor fotovoltaice, în cadrul proiectului „Livada Moldovei”, antreprenorii sunt scutiți de plata taxei pe valoare adăugată, de circa 20 de procente. Investițiile în sere și instalarea panourilor fotovoltaice sunt subvenționate și de Agenția de Intervenții și Plăți în agricultură cu până la 50 la sută din valoarea lor. În așa fel, panourile fotovoltaice fac diferența dintre debit și credit!

“Livada Moldovei”

Soluția investițiilor inteligente

SRL „Lemirto”

Farmacia horticola

Iurie Toma, administratorul SRL „Lemirto”, cu suportul Proiectului „Livada Moldovei” a accesat un împrumut de peste 62 mii euro pentru plantarea și dotarea cu sistem de irigare a 8 hectare de cătină, aronie și afine. Suprafața totală cultivată este de 14 ha. Productivitatea estimată a plantației este una promițătoare. 10–20 de tone de cătină la hectar, 5–7 kg de boabe de afin per plantă și respectiv 8–12 kg de aronia per tufă.

Iurie Toma a și început să vândă diverse produse care sunt procesate în așa fel ca să nu-și piardă calitățile gustative și curative.

Iurie Toma, Administrator SRL „Lemirto”:

„Producem trei tipuri de suc din cătină. Nu pasteurizăm sucurile, chiar dacă ne-ar costa mai puțin, ci preferăm să le congelăm pentru a păstra intact gustul și conținutul de vitamine și substanțe minerale. Pasteurizarea scade conținutul de vitamine cu peste 70 de procente. Avem trei tipuri de suc: clasic, rezultat din stoarcerea directă a cătinii, suc de cătină cu miere de albiși și suc de cătină cu adaos de ghimbir. Am consultat nutriționiștii care ne-au recomandat aceste combinații curative. Mai avem și suc de aronia care este unul foarte bun pentru combaterea tensiunii arteriale și chiar scăderea glice-

miei la bolnavii de diabet zaharat. O să vedeți că este indicat și pentru combaterea celulelor cancerigene.”

Livada a fost dotată cu un sistem de irigare performant. Fiind amplasată în preajma râului Prut, în satul Buzdugana, comuna Valea-Mare, Ungheni, apa este de o calitate foarte bună și nu necesită filtrarea suplimentară. Solul nisipos este unul foarte prielnic pentru dezvoltarea plantelor.

Iurie Toma, Administrator SRL „Lemirto”:

„Recent am inițiat crearea unei cooperative de producție pe care am numit-o „Trei Bobițe”. Pentru că soția mi-a dăruit trei copii frumoși care s-au făcut deja mari am zis să repartizăm sarcinile în familie și în familiile noastre. Unii se vor ocupa de producție, alții de procesare și respectiv a treia familie va fi responsabilă de comercializarea produselor. Cu suportul unor parteneri europeni am procurat o linie de procesare a pomuşoarelor. Intenționăm să ne vindem produsele în farmacii pentru că de fapt sunt curative. Cum vă spuneam, preferăm să congelăm sucurile pentru a le păstra calitățile gustative și curative. Vom livra către farmacii sucurile congelate care vor fi păstrate în frigider speciale pentru a putea fi con-

sumate imediat. Consumatorilor nu le va rămâne decât să urmeze îndemnul de pe ambalaj – AGITĂ-MĂ și în acest fel vor putea lua doza de vitamine care sunt de proveniență organică.”

Antreprenorul agricultor are și un îndemn pentru cei ce planifică să se lanseze în afaceri în domeniul horticola.

Iurie Toma, Administrator SRL „Lemirto”:

„Aș vrea în primul rând să le mulțumesc angajaților proiectului „Livada Moldovei” pentru suportul acordat în cadrul contractării finanțării. Colegilor care-și doresc să dezvolte o afacere în agricultură aș dori să le spun că a venit timpul să facem agricultură de performanță. Să ne rugăm la Dumnezeu nu să plouă sau să nu plouă, să nu fie înghețuri etc. Să dotăm plantațiile cu toate sistemele necesare, de irigare, de protecție antigrindină etc. pentru a ne asigura că vom putea produce calitativ. Dacă avem această abordare, nu ne rămâne decât să ne rugăm să fim sănătoși și să fie pace!”

“Livada Moldovei”

Soluția investițiilor inteligente

SRL „Maestro Fruits”

Merele ecologice – o oportunitate pentru Moldova

Republica Moldova exportă chipsuri din mere ecologice în Kenya! Pare a fi incredibil dar totuși este adevărat. Exportatorul este SRL „Maestro Fruits” din satul Piatra, raionul Orhei. Întreprinderea a contractat un credit preferențial, prin intermediul proiectului „Livada Moldovei”, de 620 mii euro. Bani au fost investiți în modernizarea mașinii de tăiat mărul pentru chipsuri. Capacitatea de procesare a fabricii este de 14 000 tone anual însă, deocamdată este utilizată la mai puțin de jumătate de capacitate. De ce? Paradoxal, dar și din insuficiența materiei prime, adică a mărului ecologic.

Tarek Rahmo, Administrator SRL „Maestro Fruits”:

„Din motivul insuficienței materiei prime am decis să înființăm, la 1,5 km de s. Brânzeni, o livadă de 250 ha unde cultivăm mere utilizând metodele agriculturii organice. În preajma livezii am construit și un bazin de irigare cu o suprafață de 2 ha pentru a ne asigura că obținem mere de calitate, adică curate din punct de vedere ecologic și de un calibru potrivit pentru instalațiile noastre de procesare și uscare. La fabrică am investit și în construcția unei stații de epurare a apelor uzate, cu o capacitate de 250 metri cubi. Suportul acordat în cadrul proiectului „Livada

Moldovei”, scutirea de taxa pe valoarea adăugată și a taxelor vamale la achiziția echipamentelor a fost unul benefic pentru dezvoltarea dinamică a întreprinderii noastre tehnologizate.”

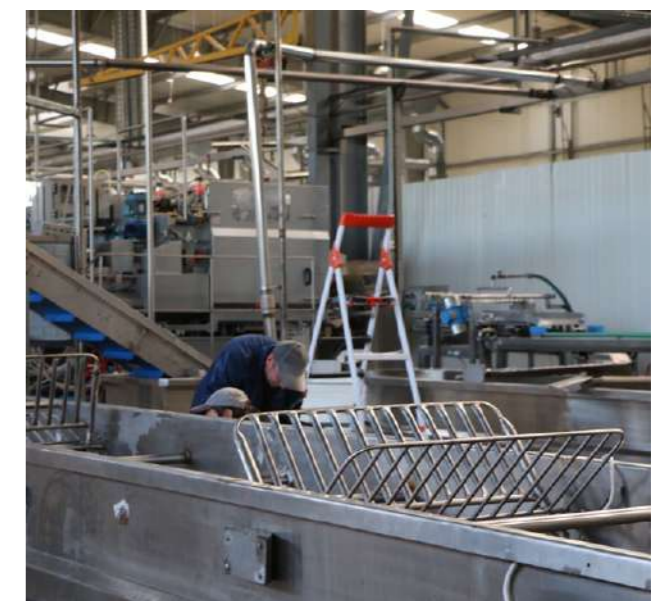
Terek Rahmo este originar din Siria. A studiat, în anii 90 la Facultatea de Farmacie de la Universitatea de Stat de Medicină și Farmacie „Nicolae Testemițanu” și a decis să rămână în țara noastră unde și-a întemeiat și o familie. Este o altă poveste la care vom reveni. Întreprinderea gestionată de antreprenor mai deține și un frigider cu o capacitate 1500 de tone. Pentru a obține un kg de măr uscat, tăiat cuburi sau chipsuri sunt necesare de la 10 la 16 kg de fructe proaspete. Mărul uscat, utilizat pentru producerea alimentelor pentru copii, în industria alimentară, în special pentru müsli este exportat în Germania, Austria, Olanda și Țările Scandinave.

Tarek Rahmo, Administrator SRL „Maestro Fruits”:

„Ca și toată lumea, urmare a evenimentelor din ultima perioada m-am confruntat cu scumpirea resurselor energetice. Prețul gazului a crescut de 7 ori. Intenționăm să construim un generator de biogaz care să funcționeze pe baza resturilor de mere rămase după procesa-

re. Suntem încrezători că vom depăși și aceste impedimente pentru mărul ecologic crescut în Moldova are un gust deosebit. M-am convins de acest lucru, încă o dată vizitând recent Egiptul. La o degustare de acolo merele noastre, din Republica Moldova au fost pe placul degustătorilor. Sper că va fi semnat acordul cu Egiptul pentru eliminarea taxelor vamale. La o populație de 110 milioane de locuitori ne-ar deschide perspective incredibile de desfacere. Avem experiența bună cu Kenya, am putea extinde vânzările pe întreg continentul African unde se vând mere din Grecia, Polonia și Italia.”

Apropo, pe piața din Republica Moldova, SRL „Maestro Fruits” vinde doar 1,5–2% din tot ce produce. Dacă sunteți curioși să gustați chipsuri din mere bio, apreciate și cumpărate de locuitorii din Kenya, le puteți găsi în rețelele noastre sub numele comercial „Crisple” – chipsuri de mere, care, apropo nu conțin zahăr și nici alți aditivi alimentari.

“Livada Moldovei”

Soluția investițiilor inteligente

SRL „Natura Parc”

Turismul rural – perspective de dezvoltare

Alexandru Malai, administratorul SRL „Natura Parc” nu este un novice în domeniul gestionării unei afaceri axată pe servicii de recreere. De mai mulți ani gestionează o întreprindere similară situată pe traseul Chișinău–Leușeni. Decizia de a construi o pensiune chiar în inima codrilor, lângă localitatea Condrița a venit ca un răspuns la solicitările clienților care au început să fie din ce în ce mai mulți în pofida pandemiei de Corona virus. Un credit, de peste 167 mii euro, contractat prin intermediul proiectului „Livada Moldovei” a catalizat extinderea afacerii.

Pentru mulți poate fi surprinzător, dar în cadrul proiectului „Livada Moldovei” sunt eligibile și proiectele ce țin de dezvoltarea turismului rural, ramură conexă a horticulturii. Mai mult decât atât ele sunt susținute pentru a extinde numărul locurilor de muncă în sectorul rural dar și pentru a crește competitivitatea sectorului hortic și a celor conexe.

Alexandru Malai, administrator SRL „Natura Parc”:

„Natura Parc este o pensiune pe care am construit-o chiar lângă mănăstirea Condrița. Avem două solare în care cultivăm căpșuni și legume astfel încât vizitatorii să poată recolta singuri și implicit gusta din produsele ecologice crescute

te aici. Pe lângă posibilitatea de a face drumeții în sânul naturii și vizitarea mănăstirii le oferim oaspeților noștri oportunitatea de a cunoaște oameni deosebiți și a vedea locuri fantastic de frumoase. Împreună cu Asociația Băștinașilor din Scoreni le propunem vizitatorilor și celor cazați la pensiune să afle despre 7 recorduri Guinness atestate în zona noastră. Avem și un program special cu excursie și degustare la prisacă. Amenajăm și un circuit pentru cicliștii care-și doresc să savureze tihna codrilor.”

Proprietarii afacerii, în perioada pandemică, când oamenii nu puteau pleca în străinătate pentru a se odihni, au constatat un aflux mare de doritori de a cunoaște Moldova. Au călătorit și ei prin republică și au observat că locuitorii capitalei sunt totuși predispuși să parcurgă o distanță mai mică pentru a lua o gură de aer în afara Chișinăului.

Alexandru Malai, administrator SRL „Natura Parc”:

„Capacitatea de cazare a pensiunii nu este una foarte mare, avem 4 camere pentru 8–10 persoane. Putem organiza, însă conferințe pentru 100 de persoane. Suntem deschiși pentru a le oferi vizitatorilor acel „respiro” unde se pot odihni

de zarva orașului. Ținem foarte mult să păstrăm intactă natura din preajma noastră, am construit chiar și o stație de epurare a apelor reziduale, astfel încât să nu afectăm calitatea apei din izvoarele din preajmă”

Prin extinderea afacerii și construirea pensiunii au fost create 20 de locuri de muncă. Prețurile pentru serviciile de cazare sunt rezonabile iar oportunitatea de a savura tihna codrilor este una extrem de ademenitoare!

“Livada Moldovei”

Soluția investițiilor inteligente

C.Î. „Sandic Honey Group”

„Livada Moldovei” sprijină dezvoltarea apiculturii

Beneficiarul Proiectului „Livada Moldovei”, C. Î. „Sandic Honey Group” a finalizat lucrările de construcție a unui complex apicol de colectare, procesare, ambalare și depozitare a mierii de albine, cu o capacitate de circa 5000 tone de producție finită. Cooperativa a contractat un credit de peste 13 milioane lei. În cadrul Proiectului sunt acordate facilități fiscale, aplicarea cotei TVA „Zero” și facilități la import prin scutirea de plata taxelor și procedurilor vamale, accize și TVA la importul utilajelor sau serviciilor.

În ultimii doi ani, datorită proiectului Livada Moldovei, susținut de Uniunea Europeană prin intermediul Băncii Europene de Investiții, afacerile apicole au beneficiat de împrumuturi în valoare de 1,2 milioane de euro. Uniunea Europeană este principalul partener comercial al apicultorilor din Republica Moldova. Mai mult de 90% din mierea produsă în țară ajunge pe piața comunitară. Prin intermediul liniei de creditare „Livada Moldovei”, apicultorii din Moldova pot majora numărul de stupi, dezvolta unitățile de procesare și ambalare, explora noi direcții de vânzare.

Ștefan Sandic, Administrator C.Î. „Sandic Honey Group”:

„În primul rând necesitatea procurării unor input-uri din străinătate la prețuri bune ne-a făcut să ne asociem. E și normal că fiecare din cei 5 membri ai cooperativei și

15 membri asociați nu am fi putut construi o fabrică de procesare atât de performantă. Accesul la resurse investiționale ieftine și implicit suportul din partea diversilor donatori a fost un alt argument forte în favoarea constituirii cooperativei. În acest moment, în gestiunea membrilor cooperativei sunt 10 mii de familii de albine. Un număr suficient pentru a asigura materia primă pentru activitatea de procesare a fabricii.”

În anul 2018, în Republica Moldova existau aproximativ 165 de mii de familii de albine, care polenizau circa 350 de mii de hectare de terenuri agricole (dintre care 40% erau terenuri horticole). Acest lucru a permis o creștere a recoltei cu 20–30%, tradusă într-o valoare anuală a apiculturii de peste 35 de milioane de euro.

Ștefan Sandic, Administrator C.Î. „Sandic Honey Group”:

„Vom avea două mari categorii de produse. Vom produce hrană lichidă și solidă pentru albi. Pentru consumul uman vom pune la dispoziția consumatorilor 7 grupe de produse apicole despre care o să vă pot da detalii peste 2–3 ani. Din păcate, la moment, exportăm peste 90 de procente materie primă, adică miere. Ne dorim să schimbăm această statistică în favoarea produselor apicole finite, adică procesate și

ambalate. Ucraina este cel mai mare producător din Europa și unul dintre cei mai mari din lume, concurența este una acerbă, dar avem șanse bune. Am dotat întreprinderea cu un laborator performant ce ne permite să monitorizăm la fiecare etapă calitatea produselor. Suntem de fapt o întreprindere care are toate dotările corespunzătoare exigențelor de calitate UE.”

În Republica Moldova sunt înregistrați peste 7800 de apicultori. În 2021, au fost produse aproximativ 3500 de tone de miere, dintre care 3300 de tone au fost exportate.

“Livada Moldovei”

Soluția investițiilor inteligente

SRL „Frații Vaipan” și G.Ț. „Vaipan Liubomir Ivan – Căinari”

Afacerea în agricultură este
ca și un proiect IT

Liubomir Vaipan, administratorul SRL „Frații Vaipan” și G.Ț. „Vaipan Liubomir Ivan – Căinari”, cu suportul Proiectului „Livada Moldovei” a accesat primul împrumut încă în anul 2017. A pornit modest înființând o plantație de cireș de 10 hectare. A venit cu o investiție proprie de circa 130 mii Euro și a contractat prin intermediul Proiectului un credit de aproximativ 120 mii Euro. A ajuns de-a lungul anilor să implementeze 7 proiecte, contractând credite de 950000 euro.

Liubomir Vaipan fiind absolvent al Facultății de Calculatoare, Informatică și Microelectronică de la Universitatea Tehnică a Moldovei și-a zis că un proiect de business în agricultură trebuie să fie la fel de bine gândit și planificat ca și unul din industria IT. O să spuneți că nu este posibil pentru că avem factorul meteorologic care este unul imprevizibil. Cu adevărat, este unul imprevizibil dar antreprenorul a ținut să reducă riscurile prin investiții în sisteme de protecție. Cu suportul proiectului „Livada Moldovei” a restructurat 9,6 ha de viță de vie pe care a adaptat-o la sistemul de cultivare pergola. Acest lucru i-a permis nu doar să crească cantitatea strugurilor de masă recoltați dar să și instaleze sisteme moderne de protecție antigrindină și anti ploaie. Cu un sistem de protecție similar au fost acoperite și 5 ha de cireș. Pentru a diversifica oferta pentru potențialii comparatori a plantat și 16 de livadă intensivă de prun.

Liubomir Vaipan, Administrator G.Ț. „Vaipan Liubomir Ivan – Căinari” și SRL „Frații Vaipan”:

„Am decis să modernizăm cât se poate de mult procesul tehnologic de cultivare a fructelor și strugurilor de masă pentru a ne asigura că nu vom suporta pierderi urmare a calamităților naturale, grindină, ploi în exces în perioada de coacere a strugurilor și cireșilor. Am instalat și un sistem de irigare modern. Pompăm apă din un lac aflat la o distanță de circa 1 km și cu 200 m mai jos de nivelul plantațiilor. Am construit un bazin de acumulare unde pompăm și acumulăm apa. Capacitatea acestuia este de circa 50000 metri cubi. Apa va fi suficientă pentru a ne asigura irigația tuturor suprafețelor cultivate cu fructe și struguri de masă.”

Cu suportul proiectului „Livada Moldovei”, tânărul antreprenor a procurat o linie de sortare și ambalare a strugurilor și fructelor. În acest fel Liubomir Vaipan reușește să-și comercializeze produsele horticole exclusiv în străinătate semnând contracte de lungă durată cu parteneri din Uniunea Europeană. Calitatea înaltă a produselor și certificarea lor corespunzătoare de rând cu marketingul bine gândit sunt soluția reușitei în o afacere agricolă!

Liubomir Vaipan, Administrator G.Ț. „Vaipan Liubomir Ivan – Căinari” și SRL „Frații Vaipan”:

„Ca și toată lumea, urmare a evenimentelor din ultima perioada m-am confruntat cu scumpirea resurselor energetice. De fapt, anticipat aceste probleme și am contractat prin intermediul proiectului „Livada Moldovei” un credit pentru procurarea unei instalații eoliene cu o capacitate de 18 kw și panouri fotovoltaice cu o capacitate de generare de 30 kw. Le-am amplasat în vecinătatea plantațiilor și le utilizez pentru pomparea apei din un eleșteu aflat la circa 1 km. Linia de sortare și ambalare dar și camerele de pre răcire și frigiderul le-am echipat cu panouri fotovoltaice în cadrul altui proiect.”

Chiar dacă a investit masiv în digitalizarea și dotarea afacerii horticole, Liubomir Vaipan spune că ar mai avea nevoie de investiții, în special pe domeniul asigurării securității energetice. Se gândește să mai procure și să instaleze panouri fotovoltaice cu o capacitate de 60 KW pentru a-și asigura independența energetică. Capacitățile vor fi utilizate pentru a umple bazinul de acumulare a apei cu o capacitate de 50000 tone în perioada toamnă-iarnă-primăvară, astfel încât când va fi necesară cantitatea de apă necesară pentru irigații să fie disponibilă. E un fel de baterie de acumulare a energiei. Energie pe care preferă să o stocheze în acest fel și nu să o dea în rețea prin intermediul mecanismului de contorizare netă care nu este unul tocmai avantajos pentru horticultori. Nu-i așa că are dreptate antreprenorul? Afacerea în agricultură este ca și un proiect IT!

“Livada Moldovei”

Soluția investițiilor inteligente

SRL „Panifmer”

Plăcinte solare

Sergiu Ermurachi, administratorul SRL „Panifmer” s-a lansat în afaceri încă în anul 2016. Împreună cu familia au decis să deschidă o plăcintărie pe traseul Chișinău – Anenii-Noi numind-o în cinstea surorii, „La Lenuța”. Drumeții fac coadă pentru a gusta din delicioasele plăcinte cu dovleac, vișină, prune, caise, cartof, măr, dar se lasă răsfățați și de cele cu brânză de oi. Urmare a creșterii prețului energiei electrice tânăru antreprenor a decis să procure panouri fotovoltaice pentru crește rentabilitatea afacerii. Cu suportul proiectului „Livada Moldovei” a contractat un credit de 82 mii euro pentru procurarea panourilor fotovoltaice cu o capacitate de 120 Kw. Panourile acoperă 60 la sută din necesarul energiei electrice consumată de secția de producere și coacere a plăcintelor.

Mama tânărului antreprenor fiind pasionată de patiserie a venit cu ideea de ași ajuta copiii să-și deschidă această afacere fiind și primul tehnolog de producție. Ea are energetica tocmai potrivită pentru a lucra cu aluatul.

Sergiu Ermurachi, Administrator SRL „Panifmer”:

„Am început cu doar 3 produse de bază. Acum am ajuns să avem 25 de produse în asortiment. A crescut și consumul de energie electrică. Noi lucrăm 25 de zile

pe lună și consumam cam 800 Kw pe zi. Pentru că activăm ziua putem utiliza energia solară direct din sursa regenerabilă. Este mult mai ieftin așa. Mai folosim energia electrică din rețea pentru frigiderile care trebuie să funcționeze și noaptea. Am instalat și mai mulți senzori la camerele frigorifice, uși, geamuri pentru a eficientiza consumul de energie, care e din ce în ce mai scumpă. Facem acest lucru pentru a fi competitivi și pentru a nu crește prețurile produsului finit. Pot să spun cu încredere că avem prețurile cu 30 la sută mai mici față de concurenți și calitatea este una mai bună. Sunt economist de meserie și pricep să fac aceste calcule bine.”

Antreprenorul intenționează să mai procure panouri fotovoltaice pentru a-și acoperi sută la sută necesarul de energie electrică din surse regenerabile.

Sergiu Ermurachi, Administrator SRL „Panifmer”:

„Pentru că în cadrul proiectului „Livada Moldovei” suntem scutiți de taxa pe valoarea adăugată, investiția este cu 20 la sută mai ieftină. Chiar dacă m-am așteptat să mă confrunt cu diverse opreliști birocratice am fost plăcut surprins să accesez

creditul foarte repede și vedeți că acum panourile generează energie electrică.”

Desigur, tânăru antreprenor se gândește să extindă afacerea în cadrul căreia a creat deja 50 de locuri de muncă. Constată cu regret că Republica Moldova importă produse de patiserie congelate din străinătate. Apropos, în o bună parte din benzinării mâncăm plăcinte importate. Cu suportul asistenței europene și utilizând tehnologii de ultimă generație ar putea substitui aceste produse cu unele autohtone care sunt și mai gustoase dar și mai „sănătoase” pentru economia noastră. Unde mai pui că sunt și mai ieftine pentru că sunt coapte cu energie solară.

“Livada Moldovei”

Soluția investițiilor inteligente

Universitatea Tehnică a Moldovei

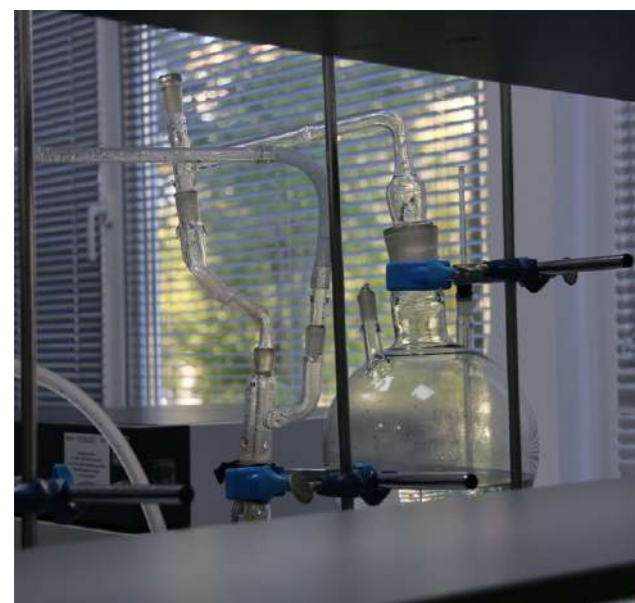
Investiții la Universitatea Tehnică a Moldovei
Inginerii creează viitorul

Pentru reabilitarea și dotarea Universității Tehnice a Moldovei, în cadrul proiectului „Livada Moldovei”, implementat de Ministerul Agriculturii și Industriei Alimentare cu suportul Băncii Europene de Investiții au fost alocate 4 milioane euro. Banii au fost utilizați pentru a spori competitivitatea acestei instituții educaționale.

Lucrările de dotare și renovare au presupus modernizarea a 10 laboratoare de la Facultatea Tehnologia Alimentelor și Departamentul Tehnologia Produselor Alimentare de la Facultatea Inginerie Mecanică, Industrială și Transporturi.

A fost izolat termic blocul Facultății Tehnologia Alimentelor de la Universitatea Tehnică a Moldo-

vei. Lucrările au presupus montarea geamurilor termopan pe o suprafață de 1600 m² și implicit izolarea termică a pereților pe cu o suprafață de 3100 m². Izolarea termică permite economisirea unor resurse considerabile ce sunt repartizate pentru termoficarea blocului de studii. Este asigurat un confort termic sporit pentru circa 800 de studenții și 70 de cadre didactice de la Facultatea Tehnologia Alimentelor. Proiectul investițional a presupus și renovarea holului și curții Facultății Tehnologia Alimentelor.

Anterior, la Facultatea Tehnologia Alimentelor de la UTM, au mai fost investite peste 1,8 milioane Euro pentru dotarea și modernizarea catedrei de oenologie. Proiectul a fost realizat în cadrul Programului „Filierea Vinului”, implementat de Guvernul Republicii Moldova, cu suportul UE și a Băncii Europene de Investiții.

A fost reabilitat și dotat laboratorul de mașini și utilaje horticole de la Universitatea Tehnică a Moldovei. Lucrările de renovare au presupus reabilitarea a 900 m² de încăperi existente cu înlocuirea geamurilor, montarea ușilor, porților automate, reabilitarea capitală a pardoselilor, sistemului pluvial, a rețelilor ingineresti (încălzire, ventilare, rețele electrice și de iluminat, apeduct și canalizare) și dotarea cu sisteme moderne antifurt și anti incendiu. Laboratorul a fost dotat cu un tractor de ultimă generație dar și cu utilaje agricole și de mentenanță a acestora. Studenții,

masteranzii și mai ales doctoranzii vor putea utiliza echipamentele din dotare nu doar în scopuri didactice dar și de cercetare.

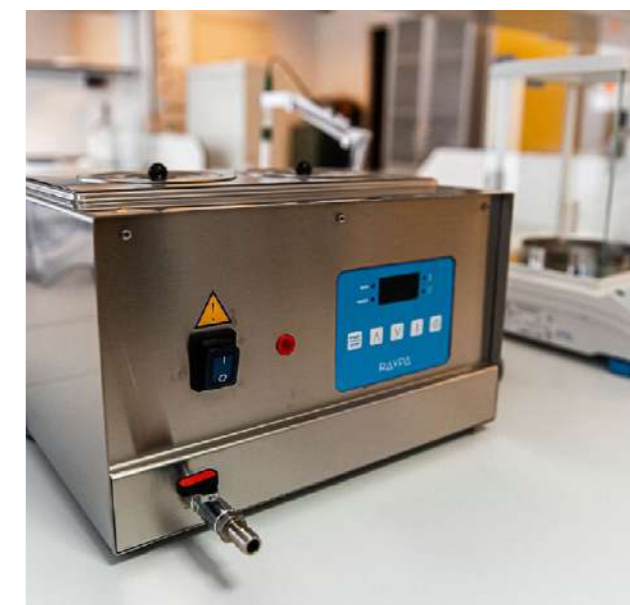
A fost reabilitat și dotat Centrul Informațional Horticola al Universității Tehnice a Moldovei. Lucrările de renovare au presupus reparația capitală a acoperișului și sistemelor inginerești pe o suprafață de peste 550 metri pătrați. Centrul, cu o capacitate de 162 de locuri, a fost mobilat și dotat cu echipamente IT de ultimă generație care permit organizarea conferințelor video cu instituțiile educaționale partenere dar și cu agenții economici din domeniul horticola, interesați de aplicarea noilor tehnologii. Studenții și cadrele didactice de la Facultatea de Horticultură a Universității Tehnice a Moldovei pot utiliza și un laborator de analiza a solului dar și unul horticola ce le vor permite să efectueze teste de performanță prevăzute de programul de studii dar să și presteze servicii de analiză și consultanță pentru agenții economici. Laboratoarele au fost dotate cu cele mai performante utilaje și echipamente de laborator dar și cu mobilier și echipamente IT.

Sectorul horticola ocupă un loc deosebit de important în economia țării. Acest domeniu asigură circa 14 la sută din veniturile provenite din export, devansând celelalte sectoare. Instituțiile de învățământ și de cercetare în domeniul horticola sunt modernizate în vederea ajustării la standardele internaționale de calitate. Prin investiții

este sporită și competitivitatea produselor moldovenești pe piețele europene. Circa 300 de agenți economici care activează în domeniul horticola și peste 52 mii de gospodării țărănești vor putea angaja specialiști calificați. Aceste întreprinderi au nevoie de cadre competente care să confere produselor horticole – plusvaloare.

Investițiile au fost realizate în cadrul Proiectului „Livada Moldovei” implementat de Guvernul Republicii Moldova cu suportul UE. Banii sunt un împrumut acordat de Banca Europeană de Investiții. În cadrul Proiectului „Livada Moldovei”, Guvernul Republicii Moldova, investește 12 milioane Euro pentru reabilitarea și dotarea a 9 instituții educaționale și de cercetare.

8 instituții educaționale și de cercetare

Investiții de 7,5 milioane euro pentru reabilitarea și dotarea a 8 instituții educaționale și de cercetare

Pentru reabilitarea și dotarea a 8 instituții educaționale și de cercetare, în cadrul proiectului „Livada Moldovei”, implementat de Ministerul Agriculturii și Industriei Alimentare cu suportul Băncii Europene de Investiții sunt investite 7,5 milioane euro. Bani sunt utilizați pentru a spori competitivitatea acestor instituții educaționale și de cercetare.

Lucrările de dotare și renovare de la Institutul Științifico-Practic de Horticultură și Tehnologii Alimentare, Centrul de Excelență în Horticultură și Tehnologii Agricole din Țaul, Centrul de Excelență în Viticultură și Vinificație din Chișinău, Colegiului Tehnic Agricol din Svetlâi, Colegiului Agroindustrial din Râșcani, Colegiului Agroindustrial din Ungheni, Colegiul Tehnic Agricol din Soroca și Colegiului Agroindustrial din Grinăuți sunt la diverse etape de desfășurare.

Colegiul Tehnic Agricol din Svetlâi

La prima etapă de implementare a proiectului investițional au fost finalizate lucrările de asamblare și montare a mobilierului în căminul numărul 8 de la Colegiul Tehnic Agricol din Svetlâi. În cadrul Proiectului „Livada Moldovei”, căminul în care locuiesc 100 de elevi și profesori ai colegiului, este dotat cu: paturi, dulapuri, etajere, mașini de spălat haine, frigider, aragaze, hote, uscătoare pentru haine și

toate uneltele și consumabilele necesare pentru întreținerea curățeniei. Elevii și profesorii colegiului pot beneficia de condiții de trai conforme standardelor UE și evită să facă naveta zilnică în localități situate la 20–25 de km.

Cu suportul Proiectului „Livada Moldovei”, la Colegiul Tehnic Agricol din Svetlâi urmează a fi construită o stațiune de procesare a producției horticoale și mentenanța a utilajelor agricole, în incinta căreia vor fi create „Laboratorul de sortare și ambalare a produselor horticoale” și „Laboratorul de reparație și mentenanță a utilajului agricol”. Laboratoarele vor fi dotate cu utilaje, echipamente și accesorii pentru a asigura buna desfășurare a procesului educațional.

A fost înființat un lot didactico-demonstrativ de livadă, cu suprafața de 3 ha, achiziționate mașini și utilaje horticoale pentru prelucrarea și îngrijirea livezii. A fost instalată o stație meteo și construit un hangar pentru păstrarea tehnicilor agricole. Proiectul investițional a presupus și plantarea unei fâșii forestiere de protecție ce va combate eroziunea solului și va servi drept poligon didactic.

Centrul de Excelență în Horticultură și Tehnologii Agricole din Țaul

La Centrul de Excelență în Horticultură și Tehnologii Agricole din Țaul 6,2 ha de plantații pomicoale didactice au fost plantate. Elevii și

profesorii colegiului îngrijesc 2 ha de cireș și cais de soiuri performante și 4,2 ha de măr de soiuri moderne, căutate pe piața europeană. Anterior, au fost defrișate 39 ha de plantații pomicoale neroditoare în vederea valorificării eficiente a terenurilor agricole.

Lucrările agrotehnice au fost realizate cu utilaje de ultimă generație, livrate în cadrul proiectului „Livada Moldovei” de către Guvernul Republicii Moldova.

Peste 250 de elevi ai centrului de excelență vor putea beneficia de o bază didactică-practică excelență, conformă curriculumului

național și standardelor europene de calitate în educație. Plantațiile pomicoale vor deveni o platformă de colaborare cu agenții economici din regiune ce vor putea fi implicați în activități de cercetare și testare a inovațiilor în horticultură.

În următoarea etapă a proiectului investițional va fi construit un Centru Metodico-Didactic de instruire care va fi dotat cu utilaje și echipamente de laborator pentru „Analize fizico-chimice a produselor alimentare” și „Procesarea produselor horticoale”.

conforme solicitărilor colegiului și recomandărilor experților internaționali contractați de Uniunea Europeană prin intermediul Asistenței Tehnice pentru proiectul „Livada Moldovei”.

Colegiului Agroindustrial din Râșcani

Investiții substanțiale sunt realizate în reabilitarea și dotarea Colegiului Agroindustrial din Râșcani. Lucrările de dotare și renovare presupun: construcția laboratorului didactic „Procesarea și controlul calității uleiurilor eterice”. Laboratorul va fi dotat cu mobilier, utilaje de laborator tehnică IT și implicit instalație de extragere a uleiurilor eterice. În prima fază a proiectului au fost livrate utilajele agricole, nece-

Colegiului Agroindustrial din Grinăuți

A fost reabilitat și dotat laboratorul de „Microbiologie” de la Colegiul Agroindustrial „Gheorghe Răducan” din Grinăuți. În cadrul proiectului „Livada Moldovei” au fost procurate echipamente de laborator, tehnică IT, echipamente multimedia și mobilier.

În următoarea etapă a proiectului investițional va fi construită o clădire modernă ce va incorpora laboratoarele: „Mecanică agricolă”, „Mentenanță și reparații mașini agricole”, „Sudare și forjare”. Clădirea este prevăzută cu vestiare și grupuri sanitare. Laboratoarele vor fi dotate cu tehnică și echipamente de ultimă generație,

sare pentru plantarea, recoltarea și întreținerea suprafețelor de levănțică și salvie. Utilizând aceste utilaje, de ultimă generație, elevii colegiului, îndrumați de cadrele didactice au plantat 2 ha de levănțică și au semănat 2 ha de salvie.

Beneficiari direcți ai investițiilor vor fi peste 330 de elevi de Colegiul Agroindustrial din Râșcani dar și toți specialiștii, fermierii care sunt specializați pe cultivarea plantelor etero-oleaginoase. Recolta de levănțică și salvie urmează a fi procesată, în scopuri didactice de elevii și profesorii Colegiului Agroindustrial din Râșcani.

plantată o livadă didactică cu o suprafață de 0,5 ha prevăzută cu un gard forestier de protecție. În livadă au fost plantați puiți de vișin, prun și cais. Fructele vor fi procesate în laboratoarele didactice ce vor fi construite în cadrul proiectului „Livada Moldovei”. Au fost plantate și 2 ha de viță de vie de soiuri tehnice. Soiurile plantate sunt foarte variate și reprezintă arealul viticol european.

Pentru plantarea, îngrijirea livezii și a viței de vie, în cadrul proiectului „Livada Moldovei”, a fost procurat un tractor de ultimă generație și utilajele necesare pentru întreținerea plantațiilor și recoltarea fructelor și a strugurilor de soiuri tehnice.

Cultivarea plantelor etero-oleaginoase este una foarte profitabilă. Produsele derivate sunt căutate pe piețele regionale și internaționale. Fiind rezistente la condiții aride se pretează cultivării în Republica Moldova. Urmare a implementării proiectului investițional, Colegiului Agroindustrial din Râșcani va deveni un centru de instruire a specialiștilor calificați pentru cultivarea și procesarea plantelor etero-oleaginoase.

Centrul de Excelență în Viticultură și Vinificație din Chișinău

În prima fază a proiectului, implementat în cadrul „Livada Moldovei”, la Centrul de Excelență în Viticultură și Vinificație din Chișinău a fost

Beneficiari direcți ai investițiilor sunt peste 300 de studenți și 41 cadre didactice de la Centrul de Excelență în Viticultură și Vinificație din Chișinău dar și dar și toți specialiștii, fermierii, horticultorii, vinificatorii și tehnicienii din sectorul horticola și vitivinicola, din industria de procesare, tratare termică și păstrare a fructelor și legumelor.

Urmează construcția „Stațiunii didactico-experimentale în horticultură”, dotarea acesteia, a laboratorului organoleptic dar și a vinotecii cu mobilier și utilaje IT. Laboratoarele didactice de micro-vinificație și cel de procesare a produselor horticole vor fi prevăzute cu utilaje și echipamente de laborator.

Colegiului Agroindustrial din Ungheni

Un amplu proiect investițional implementat la Colegiului Agroindustrial Ungheni s-a axat pe: plantarea a 1,2 ha de cireș, vișin, păr, coacăz și mur, dotate cu sistem de suport și stație meteo; Procurarea unui tractor și a utilajelor agricole adiacente, procurarea de echipamente IT și construirea unei sere, cu o suprafață de 320 m².

Sera este echipată cu toate echipamentele necesare pentru a crea un microclimat optim pentru cultivarea plantelor folosind metode intensive. De asemenea, este un computer care va analiza toți parametrii climatici și

controlează toate sistemele din seră. Sera este echipată cu sisteme de creștere hidroponice de ultimă generație, precum și cu un sistem eficient cu pat ridicat.

Peste 350 de elevi ai Colegiului Agroindustrial Ungheni, învață să cultive: salată, flori, roșii, castraveți, ardei, vinete etc utilizând tehnologiile europene de ultimă generație. În cadrul plantațiilor didactice de cireș, vișin, păr, coacăz și mur horticultorii începători deprind abilitățile agrotehnice de creștere a fructelor și pomușoarelor.

Este în plin proces de desfășurarea a 2-a etapă a proiectului ce presupune repararea și dotarea cu echipamentele didactice necesare a unui laborator de reparare și mentenanță a utilajului horticol.

Colegiul Tehnic Agricol din Soroca

Investiția în cadrul proiectului „Livada Moldovei” la Colegiului Tehnic Agricol din Soroca presupune edificarea unui centru tehnico-didactic în mecanica agricolă. În cadrul acestuia vor fi dotate trei laboratoare: de sudură, de mentenanță a utilajelor agricole de capacitate mare și mentenanță a utilajelor agricole de capacitate mică.

Peste 440 de elevi, de la 5 specialități ale Colegiului Tehnic Agricol din Soroca vor beneficia de condiții moderne de studiu ce vor fi adaptate la standardele europene de calitate și corespunzătoare cerințelor curriculare sugerate de agenții economici din sectorul privat.

În baza centrului tehnico-didactic de mecanica agricolă vor fi organizate și instruirii de calificare și recalificare pentru angajații din sectorul real al economiei. Sunt planificate parteneriate public-privat pentru a încuraja testarea tehnicii agricole, în special a celei horticole.

Institutul Științifico-Practic de Horticultură și Tehnologii Alimentare

Institutul Științifico-Practic de Horticultură și Tehnologii Alimentare a recepționat un lot de tehnică agricolă ce este utilizată la prelucrarea unei pepiniere de viță de vie cu o suprafață de 11 ha. Plantația a fost înființată și dotată cu un gard de protecție în cadrul Proiectului „Livada Moldovei” Au fost livrate: un tractor, un cultivator și o mașină pentru fertilizarea solului și o stație autonomă de alimentare cu petrol. Pentru transportarea angajaților a fost procurat și un microbuz.

Activitățile de dotare a IȘPTA și plantare a unei pepiniere sunt parte componentă a unui amplu proiect investițional realizat în cadrul Proiectului „Livada Moldovei”, inițiat de Guvernul Republicii Moldova și sprijinit de Banca Europeană de Investiții. În etapa următoare a proiectului este planificată construcția unor spații frigorifice pentru depozitarea butașilor de viță de vie.